

**Odrzańska Odyseja
Rejs barki – Muzeum Odry
Wrocław – Kędzierzyn-Koźle – Gliwice – Wrocław
17 września – 1 października 2018**

Propozycje tematyczne warsztatów i lekcji muzealnych
(1,5 godziny) łączone z prezentacjami multimedialnymi, filmami,
opowieściami kapitanów odrzańskich

UWAGA! Udział w zajęciach i korzystanie z propozycji programowych na barce realizowanych jest nieodpłatne.

Szanowni Państwo

W dniach od 17 września – 1 października 2018 Fundacja Otwartego Muzeum Techniki prowadzi rejs zabytkową barką „Irena” (1936), elementem Muzeum Odry FOMT, na trasie Wrocław – Gliwice – Wrocław.

Na postojach obok festynów realizujemy również nieodpłatne dla beneficjentów warsztaty i lekcje muzealne dla dzieci i młodzieży. W harmonogramie podajemy miejsca, daty i godziny sesji. Jednorazowo na sesję przyjąć możemy trzy klasy/grupy liczące max. 30 osób każda, z których z jedną prowadzimy warsztaty rewitalizacyjne na łądzie, wokół wybranego zabytku przemysłu/techniki. Dla przedszkolaków i dzieci klas najmłodszych proponujemy zajęcia prowadzone przez artystów plastyków i animatorów o doświadczeniu pedagogicznym.

Zajęciom towarzyszyć będzie konkurs z nagrodami książkowymi i konkurs na film i fotografię z rejsiem bądź zabytkiem przemysłu/techniki z Odrą związanym, którego rozstrzygnięcie nastąpi w listopadzie 2017 r. Jesienią szkoły i inne instytucje ofertą muzealnej barki zainteresowane otrzymają książki i dysk DVD z materiałami szkoleniowymi, mogącymi służyć pomocą w zajęciach traktujących o historii techniki czy ochronie dziedzictwa kultury technicznej, zwłaszcza Odrzańskiej Drogi Wodnej.

Prosimy o zgłoszenia udziału grup w poszczególnych sesjach (do 15 września, co pozwoli nam w jak najszerszym stopniu uwzględnić Państwa życzenia i sugestie problematyki, którą możemy realizować). Tutaj załączamy garść propozycji tematycznych zajęć, do wyboru przez młodzież i nauczycieli. W miarę możliwości będziemy starali się im sprostać, bądź ustalać tematykę zajęć ad hoc - w zależności od obecnych w danym miejscu i czasie animatorów/wykładowców.

Dziedzictwo kultury technicznej Odrzańskiej Drogi Wodnej, pomniki przemysłu i techniki Polski, pomniki przemysłu i techniki Europy (wykłady łączone z prezentacjami multimedialnymi, filmami – dzieci starsze, młodzież)

- **Muzeum Odry FOMT** - Fundacja Otwartego Muzeum Techniki przedstawia się
- **Dziedzictwo kultury technicznej Odrzańskiej Drogi Wodnej**; Zabytki techniki Wrocławskiego Węzła Wodnego; Porty i stocznie Odry; Jak Odra z tworu natury przekształcała się w dobro kultury, Statki i ludzie, O życiu i pracy na statkach odrzańskich
- **O czym mówią zabytki techniki?**, Kanał Elbląski, Zabytki techniki polskich dróg śródlądowych, Dolnośląskie maszyny parowe, Polskie kolekcje motoryzacyjne,

Latające Muzeum Motoryzacji, Zabytki techniki górniczej Dolnego Śląska, Podhalańskie siłownie wodne (młyny, tartaki, elektrownie), Elektrownie wodne Sudetów, Niezwykłe muzea techniki, Grand Hornu (Belgia), Fourmies-Trelon (Francja), Parki kulturowe Niemiec, Bóbrka, Szczucin, Szreniawa, Koprzywnica (Czechy)

- **Pomniki techniki Europy:** Canal du Midi (Francja), Nowa Holandia i zabytki techniki Sankt Petersburga, Kanał Ludwika XIX w. (Niemcy) Pomniki techniki wysp sołowieckich (m. Białe, Rosja), Zabytki budownictwa wodnego drogi wodnej Odra – Ren

Polacy w dziejach techniki lotniczej epoki pionierskiej (wykład, prezentacje multimedialne, filmy) - Stefan Drzewiecki – pionier żeglugi podwodnej i lotnictwa; Czesław Tański – ojciec szybownictwa polskiego; Witold Jarkowski (1875-1918) – inżynier aeronauta; Adam Ostoja Ostaszewski – Leonardo ze Wzdowa; Bracia Salvez – Wróblewscy – ojcowie samolotu pancernego; Śladami braci Warchałowskich – pionierów lotnictwa Austro – Węgier; Piloci warszawskiej „Awiaty” (1910-1912); Wynalazczość lotnicza Polaków 1835-1918; Wynalazczość kręgu Wielkiej Emigracji, 1831-1871, Lotnicy Korpusów Polskich na Wschodzie, 1917-1919; Polacy q siłach powietrznych Wielkiej Wojny, 1914-1918

Warsztaty rewitalizacyjne dla młodzieży

Wizja lokalna zabytku (np. most Piastowski, młyny, stopień wodny w Brzegu, opolska Młynówka, wapienniki Krapkowic, śluza w Koźlu, modelowa śluza Kanału Gliwickiego – Łabędy, wprowadzenie w dzieje zespołu i jego budowli, zapoznanie z kluczowymi terminami takimi jak rewitalizacja (pogadanka i dyskusja), oraz przykładami rewitalizacji zabytków przemysłu/techniki w Polsce i w Europie, praca własna beneficjentów projektu (w grupach 3-4 osobowych) – propozycja i prezentacja własnych pomysłów rewaloryzacji/rewitalizacji/ochrony i dopełnienia tradycyjnej funkcji (np. nabrzeża przystani, budowli technicznej/przemysłowej) - konkursy na najciekawszy pomysł z nagrodami (książki).

Warsztaty dla najmłodszych (przedszkola, klasy 1-3), m.in.:

- **Plastyczne**, prowadzone przez artystę plastyka, dzieci malują, rysują , wykonują wycinanki z papieru i inne prace inspirowane pogadanką o Odrze i żegludze
- **Mały Holender** – statki parowe na Odrze, praca na parostatkach w opowieści kapitana żeglugi odrzańskiej, poznajemy jedyne ocalałego w Polsce „Małego Holendra” (prezentacja panoram statku i maszynowni), budujemy model kartonowy HP Nadbor” (konkurs na staranne wykonanie z nagrodami (książki, słodycze)
- **Wrocławski gordyjski węzeł wodny** - pogadanka, bogata w zdjęcia i krótki filmik, na temat drogi wodnej we Wrocławiu i jej charakterystycznych budowli. Dzieci poznają śluzy, jazy, porty, stocznie, nabrzeża oraz statki, barki po nich pływające. Przechodzą do zabawy, w wyniku której powstaje model Wrocławskiego Węzła Wodnego, dzieci pojmują czym jest węzeł gordyjski, do którego odwołuje się nazwa zabawy?
- **Jestem żeglarzem** – pogadanka na temat żeglugi odrzańskiej, dlaczego po Odrze pływały statki, co na nich przewożono, jak wyglądało codzienne życie kapitanów i załóg? Powiązana jest z prezentacją multimedialną, bogatą w archiwalne zdjęcia, ukazujące statki i ich załogi, codzienne życie i zabawy dzieci Odry. Na

multimedialnym stole pojawiają się podpisane zdjęcia, ukazujące pracę różnych specjalistów na Odrze: palacza, maszynisty, bosmana, kapitana, sternika, kucharki. W kolejnej fazie zapraszamy dzieci do zabawy, w której rozpoznają i opowiadają o zawodach i pracy na wodzie, objaśniają wydarzenia z żegluga związane (konkurs na najciekawszy pomysł z nagrodami (książki, słodycze).

- **Jestem majtkiem** - demonstrujemy podstawowe czynności wykonywane na barce, uczymy sztuki wykonywania węzłów marynarskich, prezentujemy osprzęt i narzędzia używane na barce.
- **Opowiem Wam bajkę** – pogadanka łączona z pokazem multimedialnym, dzieci poznają najciekawsze bajki i legendy odrzańskie, a następnie pracując w grupach bajki te ilustrują (konkurs na najciekawszy pomysł z nagrodami (książki, słodycze)

Dodatkowe zabawy ruchowe:

Zabawa ruchowa zamykająca spotkanie (każda po 7 -10 min.):

- 1) "Tratwa ratunkowa". Materiały: arkusze papieru (pakowny, gazeta) wielkość około 40 cm x 60 cm w ilości odpowiadającej ilości grupy. Przebieg: 1) Uczestnicy dzielą się na 4-5-osobowe zespoły. 2) Każdy zespół otrzymuje arkusz papieru wyobrażający tratwę ratunkową. Wszyscy uczestnicy mają się zmieścić na nim i wytrzymać przez około 30 sekund.
- 2) Telefaks– ok. 10 min. Rodzaj zabawy: wymagająca koncentracji i współpracy w grupie, uczy „przekładania” wrażeń dotykowych na wizualne. Miejsce: duża ładownia. Materiały: kartki papieru i pisaki. Opis zabawy: Uczestnicy siadają jeden za drugim na podłodze tworząc „przewód telefoniczny” (przekaz obrazu przez telefon-telefaks). Osoba znajdująca się na początku „połączenia” notuje sobie na kartce papieru obraz jaki będzie przekazywany, a następnie przenosi go na plecy swojego sąsiada, siedzącego przed nią. „Transmisja obrazu” wędruje do ostatniej osoby, która przenosi wrażenia odebrane na swoich plecach na drugą kartkę papieru. Oba rysunki są porównywane ze sobą. Do przeprowadzenia zabawy konieczna jest koncentracja i spokój.

Zapraszamy też nauczycieli i animatorów kultury do realizacji własnych propozycji programowych.